

سازمان عفو بين الملل

گزارش جهاني

مجازات اعدام

سال ۲۰۱۸

AMNESTY
INTERNATIONAL

عفو بین‌الملل جنبشی جهانی با بیش از هفت میلیون عضو است.

تلاش این سازمان رسیدن به جهانی است که در آن همه انسان‌ها از حقوق بشر برخوردار باشند.

چشم انداز ما بهره‌مندی یکایک انسان‌ها از کلیه حقوقی است که در بیانیه جهانی حقوق بشر و سایر استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر به رسمیت شناخته شده‌اند.

ما به هیچ دولت، ایدئولوژی سیاسی، مذهبی یا منافع اقتصادی وابسته نیستیم و عمده بودجه خود را از طریق حق عضویت و کمک‌های مردمی تامین می‌کنیم.

به جز مواردی که به طور مشخص ذکر شده باشند، متن این گزارش تحت قوانین «Creative Commons» (ارجاع، مقصد غیرتجاری، بدون اشتقاق، بین‌المللی، نسخه ۴.۰) قرار دارد
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>
برای اطلاعات بیشتر لطفاً به صفحه مجوزها در وبسایت ما رجوع کنید:
www.amnesty.org
جایی که بخشی اعم از متن یا عکس به یک صاحب حقوق متفاوت از سازمان عفو بین‌الملل نسبت داده شده باشد، آن بخش دیگر تحت قوانین «Creative Commons» قرار نمی‌گیرد.
این گزارش اولین بار در سال ۲۰۱۹ توسط عفو بین‌الملل با مسئولیت محدود، به آدرس ساختمان پیتر پنسن، شماره یک خیابان ایستن، لندن، کدپستی WC1X 0DW بریتانیا منتشر شد.

شماره ایندکس: ACT 50/9870/2019

زبان متن اصلی: انگلیسی

AMNESTY
INTERNATIONAL

فهرست

۴	..... مجازات اعدام در سال ۲۰۱۸
۴	..... روندهای جهانی
۵	..... اعدام‌ها
۹	..... احکام اعدام
۱۰	..... تخفیف جرم، عفو و رفع اتهام
۱۰	..... اعمال مجازات اعدام بر خلاف قوانین بین‌المللی
۱۲	..... خاورمیانه و شمال آفریقا
۱۲	..... روندهای منطقه‌ای
۱۴	..... بحرین
۱۴	..... مصر
۱۶	..... ایران
۲۰	..... عراق
۲۰	..... کویت
۲۰	..... لیبی
۲۰	..... مراکش و صحرای غربی
۲۱	..... عمان
۲۱	..... قطر
۲۱	..... فلسطین
۲۱	..... عربستان سعودی

مجازات اعدام در سال ۲۰۱۸

«بسیاری از مواقع کسانی که صدایشان به گوش نمی رسد آن‌هایی هستند [که به اعدام محکوم شده اند]... تمام مدتی که من در زندان بودم هرگز کسی را ندیدم که پول داشته باشد، من هرگز کسی را ندیدم که ثروتمند باشد و در صف اعدامی‌ها به سر ببرد.»

ندوم اولاتوشانی، زندانی سابق محکوم به اعدام در ایالت تنسی آمریکا که در سال ۲۰۱۲ آزاد شد^۱

روندهای جهانی

ارزیابی کلی سازمان عفو بین‌الملل از وضعیت مجازات اعدام در سال ۲۰۱۸ نشان می‌دهد که علیرغم اقدامات عقب‌گردانه در اندکی از کشورها، روند جهانی در جهت لغو این مجازات به غایت بی‌رحمانه، غیرانسانی و تردیلی هم چنان با شتاب ادامه دارد.

بیشترین موضوعی که در این خصوص قابل توجه است کاهش ۳۰ درصدی اعدام‌های به ثبت رسیده در سطح جهان است که این پایین‌ترین میزانی است که عفو بین‌الملل در ده سال گذشته گزارش کرده است. این میزان منعکس کننده کاهش قابل توجه تعداد اعدام‌ها در کشورهایی مانند ایران، عراق، پاکستان و سومالی است که در میان کشورهای با بالاترین آمار اعدام هستند. هم چنین تعداد کشورهایی که اقدام به اعمال مجازات اعدام کرده‌اند کاهش یافته است.

اما در سال ۲۰۱۸ برخی از کشورها در جهت خلاف این روند مثبت حرکت کردند. تایلند به اولین اعدام خود از سال ۲۰۰۹ دست زد و چندین کشور دیگر، از جمله بلاروس، ژاپن، سنگاپور، سودان جنوبی، و آمریکا خبر از افزایش سالانه اعدام‌ها در کشور خود دادند. افزایش قابل توجه احکام اعدام، به خصوص در عراق و مصر، بر نگرانی‌ها افزود. انتشار کم‌سابقه ارقام مربوطه توسط مقامات ویتنام وسعت استفاده آنها از اعدام را نشان داد و ویتنام را در جمع کشورهای با بالاترین آمار اعدام قرار داد. در چین پنهان‌کاری درباره‌ی آمار اعدام هم چنان ادامه یافت در حالی که عفو بین‌الملل معتقد است که آن کشور به صدور احکام اعدام و اعدام هزاران نفر در طول سال ادامه داده است.

اما از سوی دیگر، در سال گذشته چندین کشور راه خود را به سمت الغاء کامل مجازات اعدام ادامه دادند. بوركینافاسو در ماه ژوئن مجازات اعدام را از قانون مجازات خود حذف کرد. در گامبیا، رئیس‌جمهوری آن کشور در ماه فوریه یک دستوری مبنی بر تعلیق مجازات اعدام اعلام کرد و در ماه سپتامبر کشور مزبور به دومین پروتکل اختیاری میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی پیوست که هدف آن الغاء مجازات اعدام است. در مالزی نیز در ماه ژوئیه یک دستور رسمی در خصوص تعلیق مجازات اعدام صادر شد و مقامات مالزی اعلام نمودند که قوانین مربوط به مجازات اعدام در ماه اکتبر مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت. در همان ماه در ایالت واشنگتن آمریکا اعلام شد که قوانین مربوط به مجازات اعدام با قانون اساسی آن کشور در تضاد است.

^۱ تلویزیون اینترنتی سازمان ملل، مجازات اعدام: فقر و حق دفاع، ۲۵ سپتامبر ۲۰۱۸

<http://webtv.un.org/meetings-events/othermeetingsevents/watch/death-penalty-poverty-and-the-right-to-legal-representation/5840076517001>

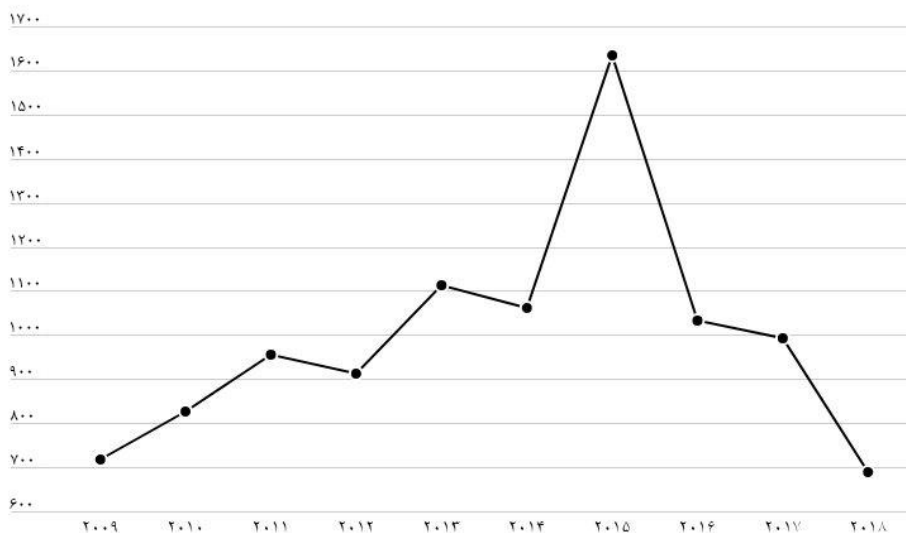
این گام‌های مثبت با پیشرفت‌هایی در سطح بین‌المللی همزمان شد. در ۱۷ دسامبر، مجمع عمومی سازمان ملل با هفتمین قطعنامه خود برای تعلیق و لغو مجازات اعدام را با حمایت گسترده کشورهای عضو تصویب کرد. در این قطعنامه از کشورهایی که هنوز قوانین اعدام در آنها جاری است خواسته شده است که اجرای احکام اعدام را به حالت تعلیق درآورند و در جهت لغو کامل این مجازات اقدام کنند. از ۱۹۳ کشور عضو سازمان ملل ۱۲۱ کشور رای موافق، ۳۵ کشور رای مخالف و ۳۲ کشور رای ممتنع دادند. برای اولین بار، جمهوری دومینیکن، لیبی، مالزی و پاکستان موضع خود را تغییر داده و از قطعنامه حمایت کردند. در عین حال آنتیگوا و باربودا، گویان و سودان جنوبی از مخالف به ممتنع تغییر موضع دادند. گینه استوایی، گامبیا، موریس، نیجر و رواندا بر خلاف سال ۲۰۱۶ به حمایت از تعلیق اعدام برخاستند. اما پنج کشور آراء خود را نسبت به ۲۰۱۶ معکوس کردند. نائورو از موافق به مخالف و بحرین و زامبیا از ممتنع به مخالف تغییر موضع دادند. جمهوری کنگو و گینه از موافق به ممتنع تغییر رای دادند.^۲

افزایش حمایت از قطعنامه سال ۲۰۱۸ حکایت از آن دارد که یک اجماع جهانی برای سپردن مجازات اعدام به بایگانی تاریخ در حال شکل گرفتن است.

اعدامها

در سال ۲۰۱۸ حداقل ۶۹۰ مورد اعدام در سطح جهان شناخته شده است. این رقم ۳۱ درصد کمتر از تعداد اعدام‌های سال ۲۰۱۷ یعنی ۹۹۳ مورد بوده است. این رقم کمترین تعداد اعدامی است که عفو بین‌الملل ظرف ده سال گذشته گزارش کرده است.^۳

تعداد اعدام‌های ثبت شده در سطح جهان ۲۰۱۸-۲۰۰۹

^۲ مجمع عمومی سازمان ملل قطعنامه ۷۳/۱۷۵ مورخ ۱۷ دسامبر ۲۰۱۸. برای اطلاعات بیشتر در خصوص نتایج رای گیری به ضمیمه شماره ۴ گزارش انگلیسی مراجعه کنید. بعد از رای گیری، دولت پاکستان اعلام کرد که اشتباهی صورت گرفته و این کشور قصد داشته که علیه قطعنامه رای بدهد.

^۳ احتمال دارد که تعداد اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۱۸ یکی از کمترین آمار سالانه اعدام از سال ۱۹۷۹، که عفو بین‌الملل ثبت و دیده‌بانی اعدام‌ها را آغاز کرده، باشد.

این کاهش قابل ملاحظه عمدتاً مربوط به کاهش اعدام‌ها در کشورهایی است که در سال‌های قبل مسئول بخش عمده اعدام‌ها در جهان بوده‌اند.^۴ پس از اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر، تعداد اعدام‌های ثبت شده در ایران از حداقل ۵۰۷ مورد در سال ۲۰۱۷ به حداقل ۲۵۳ مورد در سال ۲۰۱۸ کاهش پیدا کرد که معادل ۵۰ درصد کاهش است.

در عراق و پاکستان هم تعداد اعدام‌ها به حدود یک سوم نسبت به سال ۲۰۱۷ رسید. در عراق از حداقل ۱۲۵ مورد به حداقل ۵۲ مورد و در پاکستان از حداقل ۶۰ مورد به ۱۴ مورد کاهش پیدا کرد. سومالی هم تعداد اعدام‌های خود را از ۲۴ مورد در سال ۲۰۱۷ به ۱۳ مورد در سال ۲۰۱۸ یعنی به نصف کاهش داد.

علیرغم این کاهش، ایران هم چنان مسئول یک سوم اعدام‌های ثبت شده در جهان است و ۷۸ درصد کل اعدام‌های ثبت شده در چهار کشور ایران، عربستان سعودی، ویتنام و عراق اجرا شده‌اند.

طبق روال سال‌های گذشته، آمار کل اعدام‌ها در سطح جهان آمار اعدام در چین را که عفو بین‌الملل معتقد است به هزاران مورد در سال می‌رسد، در بر نمی‌گیرد.^۵ آمار اعدام جزء اسرار حکومتی و در زمره اطلاعات طبقه بندی شده در چین به شمار می‌رود.

در ماه نوامبر مقامات ویتنام اعلام کردند که در سال ۲۰۱۸، در آن کشور، ۸۵ مورد اعدام صورت گرفته است. این تعداد اعدام، کشور مزبور را در میان پنج کشور اول جهان از حیث آمار اعدام قرار می‌دهد. این موضوع مؤید نگرانی سابقه‌دار عفو بین‌الملل در ارتباط با استفاده گسترده از مجازات اعدام در این کشور است. سازمان عفو بین‌الملل هم‌چنین نگران افزایش اعدام‌ها در آمریکا است چرا که برای دومین سال پی در پی تعداد اعدام‌ها در ۲۰۱۸ افزایشی خفیف داشته است (از ۲۳ مورد در سال ۲۰۱۷ به ۲۵ مورد در سال ۲۰۱۸). در ژاپن و سنگاپور هم تعداد اعدام‌ها به بالاترین میزان خود ظرف ده سال گذشته رسید. در سودان جنوبی موارد اعدام تقریباً دو برابر شد و از ۴ مورد در سال ۲۰۱۷ به ۷ مورد در ۲۰۱۸ رسید و در بلاروس از ۲ مورد در ۲۰۱۷ به ۴ مورد در ۲۰۱۸ افزایش پیدا کرد.

این حال تغییرات صورت گرفته در نحوه دستیابی به اطلاعات، وضعیت کشورها و روش ارزیابی اطلاعات ظرف دهه‌های گذشته مقایسه دقیق این آمار در بازه‌های زمانی طولانی مدت را دشوار می‌کند.

^۴ تا سال ۲۰۱۵ عفو بین‌الملل در گزارش سالانه خود در باره اعدام در سطح جهان دو رقم در ارتباط با ایران ارائه می‌کرد. یک رقم تعداد اعدام‌هایی بود که بطور رسمی اعلام شده بود و سازمان آنرا مبنای اصلی در تهیه گزارش و داده‌ها قرار می‌داد و رقم دیگر مربوط به اعدام‌هایی می‌شد که سازمان توانسته بود از صحت آن اطمینان حاصل کند اما بطور رسمی اعلام نشده بود. از سال ۲۰۱۶ به بعد عفو بین‌الملل مجموع دو رقم فوق را در گزارش‌های خود بکار می‌برد.

^۵ در سال ۲۰۰۹ عفو بین‌الملل انتشار ارقام تخمینی مربوط به اعدام‌ها در چین را متوقف کرد. در عوض، سازمان، مسئولان چین را در خصوص این ادعا که آن کشور در جهت کاهش اعدام‌ها حرکت می‌کند به چالش گرفته و از آنان می‌خواهد که ارقام مربوطه را اعلام کنند. در مورد چندین کشور دیگر نیز با اطلاعات کمی در دسترس بود و یا اطلاعات ناقص بود (به بخش 'تذکر در مورد ارقام مربوط به استفاده از مجازات مرگ توسط عفو بین‌الملل' در همین گزارش مراجعه کنید).

اعدام های ثبت شده در سال ۲۰۱۸^۶

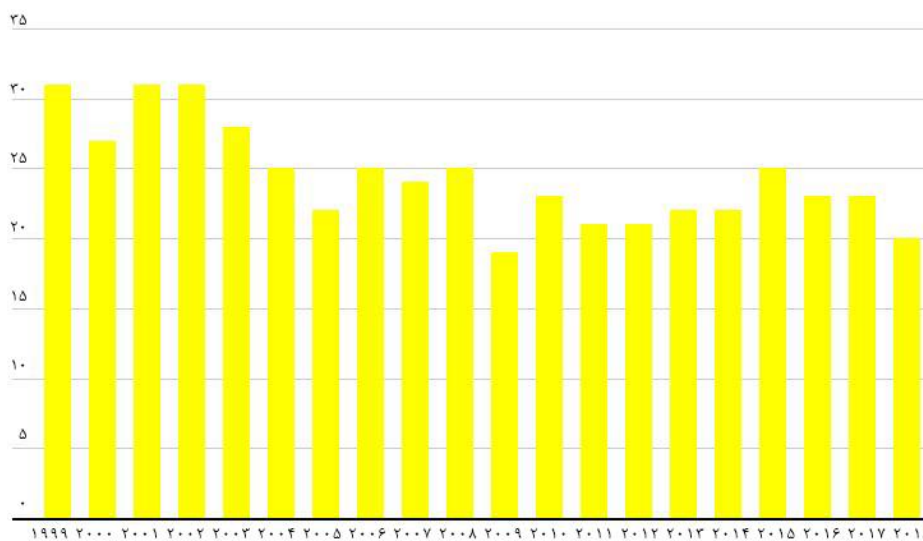
افغانستان (۳)، بلاروس (۴)، بوتسوانا (۲)، چین (+)، مصر (+۴۳)، ایران (+۲۵۳)، عراق (+۵۲)، ژاپن (+۱۵)، کره شمالی (+)، پاکستان (+۱۴)، عربستان سعودی (۱۴۹)، سنگاپور (۱۳)، سومالی (۱۳): جوبالند ۱۰ و دولت فدرال سومالی (۳)، سودان جنوبی (+۷)، سودان (۲)، تایوان (۱)، تایلند (۱)، آمریکا (۲۵)، ویتنام (+۸۵).

عفو بین الملل در ۲۰ کشور جهان اجرای مجازات اعدام را ثبت کرده است. این تعداد، ۳ کشور کمتر از سال ۲۰۱۷ و ۱۱ کشور کمتر از ده سال پیش است (در سال ۱۹۹۹ اعدام در ۳۱ کشور در حال اجرا بود).

در سال ۲۰۱۸، بوتسوانا، سودان، تایوان و تایلند اعدامها را از سر گرفتند اما جمعا مسئول شش مورد از کل اعدامهای ثبت شده در جهان بودند.^۷

در سال ۲۰۱۸ هیچ اعدامی در بحرین، بنگلادش، اردن، کویت، مالزی، فلسطین و امارات متحده عربی گزارش نشد با آنکه در سال ۲۰۱۷ اعدام در این کشورها صورت گرفته بود.

کشورهایی که مجازات اعدام را به کار گرفته اند ۱۹۹۹-۲۰۱۸

^۶ به علت درگیرهای نظامی در جریان، عفو بین الملل قادر به تایید اجرا شدن اعدام در سوریه نبود.

^۷ پیش از ۲۰۱۸، بوتسوانا، سودان و تایوان آخرین بار در سال ۲۰۱۶ دست به اجرای اعدام زده بودند. در مورد تایلند، آخرین اعدام قبل از ۲۰۱۸ در سال ۲۰۰۹ صورت گرفت.

روش‌های اعدام در سال ۲۰۱۸

									عربستان سعودی	سر بریدن
									آمریکا	صندلی الکتریکی
مصر	عراق	سودان جنوبی	سودان	سنگاپور	ژاپن	پاکستان	بوتسوانا	ایران	افغانستان	طناب دار
						ویتنام	چین	تایلند	آمریکا	تزریق کشنده
				یمن	کره شمالی	سومالی	چین	تایوان	بلاروس	تیرباران

همچون سال‌های گذشته، سازمان عفو بین‌الملل گزارشی از اجرای سنگسار با حکم قضائی دریافت نکرد. این سازمان گزارشی مبنی بر صدور دو حکم سنگسار در ایران دریافت کرد اما مستقلاً قادر به تایید این گزارش نبود.

فهرست کشورهای مجری اعدام در سال ۲۰۱۸ بر اساس عضویت در سازمان‌های بین‌المللی

- سازمان کشورهای آمریکایی: ۱ کشور از ۳۵ کشور اقدام به اعدام کردند - آمریکا
- سازمان امنیت و همکاری اروپا: ۲ کشور از ۵۷ کشور دست به اعدام زدند - بلاروس و آمریکا
- اتحادیه کشورهای آفریقایی: ۵ کشور از ۵۵ کشور اقدام به اعدام کردند - بوتسوانا، مصر، سومالی، سودان جنوبی و سودان
- اتحادیه کشورهای عربی: ۶ کشور از ۲۲ کشور احکام اعدام را به اجرا در آوردند - مصر، عراق، عربستان سعودی، سومالی و یمن
- اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا: ۳ کشور از ۱۰ کشور مجازات اعدام را جاری کردند - سنگاپور، تایلند و ویتنام
- کشورهای مشترک المنافع: ۳ کشور از ۵۳ کشور اقدام به اعدام کردند - بوتسوانا، پاکستان و سنگاپور
- کشورهای فرانکفونی: ۲ کشور از ۵۴ کشور دست به اعدام زدند - مصر و ویتنام
- گروه هشت: ۲ کشور از ۸ کشور اقدام به اعدام کردند - آمریکا و ژاپن
- سازمان ملل متحد: از ۱۹۳ کشور در جهان، ۱۹ کشور به عنوان مجریان اعدام شناسایی شدند. به این ترتیب، ۱۷۴ کشور در جهان (۹۰ درصد) عاری از مجازات اعدام بودند.

احکام اعدام

تعداد ثبت شده احکام اعدام در سال ۲۰۱۸ جمعا ۲۵۳۱ مورد بود. این تعداد اندکی از رقم ثبت شده برای سال ۲۰۱۷ (۲۵۹۱) کمتر بود. با این حال، تغییر در نحوه جمع آوری اطلاعات درباره احکام اعدام صادره در بعضی از کشورها، مقایسه آمار امسال با سال‌های گذشته را دشوار می‌کند.

عفو بین الملل درباره احکام اعدام در نیجریه، سریلانکا و زامبیا اطلاعات رسمی دریافت نکرد. این در حالی است که این سه کشور در سال‌های گذشته از صدور تعداد بالایی از احکام اعدام خبر داده بودند. بالعکس، در مورد مالزی، دریافت اطلاعات رسمی توسط عفو بین‌الملل سبب شد که آمار احکام اعدام سال ۲۰۱۸ به مراتب بالاتر از آمار احکام ثبت شده سال‌های گذشته (که دسترسی به اطلاعات رسمی وجود نداشت) باشد. اطلاعات جدیدی که در ماه نوامبر توسط مقامات ویتنام اعلام شد حاکی از این است که ۱۲۲ مورد جدید حکم اعدام در سال ۲۰۱۸ در آن کشور صادر شده است.

تعداد کل کشورهایی که دست به صدور احکام اعدام زدند از ۵۳ کشور در سال ۲۰۱۷ به ۵۴ کشور در سال ۲۰۱۸ افزایش یافت.

شش کشور پس از یک دوران وقفه، صدور احکام اعدام را از سر گرفتند. این شش کشور عبارت بودند از چاد، موریتانی، عمان، پاپوا گینه نو، کره جنوبی و اوگاندا. در مورد پنج کشور دیگر، یعنی برونی دارالسلام، گینه استوائی، لائوس، مالدیو و ترینیداد و توباگو، عفو بین‌الملل هیچ مورد حکم اعدامی در سال ۲۰۱۸ ثبت نکرد در حالی که در سال ۲۰۱۷ حکم اعدام در این کشورها صادر شده بود.

احکام اعدام ثبت شده در سطح جهان در سال ۲۰۱۸

افغانستان (+)، الجزایر (+۱)، بحرین (+۱۲)، بنگلادش (+۲۲۹)، بلاروس (+۲)، بوتسوانا (+۵)، چاد (+۴)، چین (+)، جمهوری دموکراتیک کنگو (۴۱)، مصر (+۷۱۷)، گامبیا (۱)، غنا (۱۲)، گویان (۲)، هند (۱۶۲)، اندونزی (+۴۸)، ایران (+)، عراق (+۲۷۱)، ژاپن (۴)، اردن (+۱۶)، کنیا (+۱۲)، کویت (۳۴)، لبنان (+۵)، لیبی (+۴۵)، مالزی (۱۹۰)، موریتانی (۳)، مالی (۱۸)، مراکش/صحرای غربی (۱۰)، میانمار (+۹)، نیجریه (+۴۶)، کره شمالی (+)، عمان (+۴)، پاکستان (+۲۵۰)، دولت خود مختار فلسطین (۱۳)، پاپوا و گینه نو (۹)، قطر (+۱)، عربستان سعودی (+۴)، سیرالئون (۴)، سنگاپور (۱۷)، سومالی (+۱۵)، پانلند (۷)، حکومت فدرال سومالی (۷)، جوبالند (۱)، کره جنوبی (۱)، سودان جنوبی (+۸)، سریلانکا (+۱۷)، سودان (۸)، تایوان (۳)، تانزانیا (+۴)، تایلند (+۳۳)، تونس (+۱۲)، اوگاندا (۵)، امارات (+۱۰)، آمریکا (۴۵)، ویتنام (+۱۲۲)، یمن (+۱۳)، زامبیا (+۲۱)، زیمبابوه (+۵)

عفو بین الملل افزایش چشمگیری در احکام اعدام را در مصر به ثبت رسانده است (۷۸ درصد افزایش) یعنی از حداقل ۴۰۲ مورد در سال ۲۰۱۷ به ۷۱۷ مورد در سال ۲۰۱۸. در عراق ارقام مربوط به احکام اعدام چهار برابر شده است، از حداقل ۶۵ مورد در ۲۰۱۷ به ۲۷۱ مورد در ۲۰۱۸. در غنا، کویت و امارات تعداد احکام اعدام نسبت به ۲۰۱۷ تقریبا دو برابر شده است. در غنا از ۷ به ۱۲ مورد، در کویت از ۱۵ به ۳۴ مورد و در امارات از ۵ به حداقل ۱۰ مورد رسیده است. در لیبی تعداد احکام اعدام از ۳ مورد در ۲۰۱۷ به ۴۵ مورد در ۲۰۱۸ رسید که مربوط به پرونده مشترک ۴۵ نفر می‌شد.

اطلاعات جمع آوری شده توسط عفو بین‌الملل حکایت از کاهش قابل ملاحظه صدور احکام اعدام در چند کشور زیر دارد: کنیا (از حداقل ۲۱ مورد به حداقل ۱۲ مورد)، سیرالئون (از ۲۱ مورد به ۴ مورد) سودان جنوبی (از حداقل ۱۶ مورد به حداقل ۸ مورد) و تونس (از حداقل ۲۵ مورد به حداقل ۱۲ مورد).

بر اساس اطلاعات عفو بین‌الملل، تا پایان سال ۲۰۱۸، حداقل ۱۹۳۳۶ نفر در سطح جهان تحت حکم اعدام قرار داشتند.^۸

تخفیف جرم، عفو و رفع اتهام

عفو بین‌الملل موارد تخفیف یا عفو در مجازات اعدام را در ۲۵ کشور جهان به ثبت رسانده است. این کشورها عبارتند از:

افغانستان، بحرین، بنگلادش، باربادوس، بنین، بوتسوانا، چین، مصر، گینه، هند، ایران، کویت، ملاوی، مالزی، مالدیو، مراکش/صحرای غربی، میانمار، نیجریه، پاکستان، پاپوا گینه نو، قطر، سنت کیتس و نویس، کره جنوبی، سودان جنوبی، سودان، تانزانیا، امارات و آمریکا.^۹

عفو بین‌الملل ۸ مورد رفع اتهام از زندانیان تحت حکم اعدام را در سال ۲۰۱۸ ثبت کرد. این موارد مربوط به چهار کشور زیر بودند:^{۱۰}

مصر (+۱)، کویت (+۳)، ملاوی (۲)، آمریکا (۲).

اعمال مجازات اعدام بر خلاف قوانین بین‌المللی

مجازات اعدام هم‌چنان بر خلاف قوانین و استانداردهای بین‌المللی در سال ۲۰۱۸ مورد استفاده قرار گرفت. برخی از نمونه‌ها عبارتند از:

- حداقل ۱۳ مورد اعدام در ملاء عام در ایران به ثبت رسید.
- ۷ نفر که در زمان وقوع جرم کمتر از ۱۸ سال سن داشتند در ایران اعدام شدند. بر اساس اطلاعات عفو بین‌الملل، در ایران، پاکستان، عربستان سعودی و سودان جنوبی محکومان نوجوان در صف اعدام قرار داشتند.^{۱۱}
- افراد دارای معلولیت‌های فکری و ذهنی در چندین کشور از جمله ژاپن، مالدیو، پاکستان و آمریکا اعدام شدند و یا در صف اعدام نگاه داشته شدند.

^۸ در چندین کشور که به باور عفو بین‌الملل تعدادی بالایی از افراد تحت حکم اعدام هستند ارقام در دسترس نبودند و یا تخمین زدن در مورد تعداد افراد تحت حکم غیرممکن بود. از جمله این کشورها می‌توان به چین، مصر، ایران، کره شمالی و عربستان سعودی اشاره کرد.

^۹ تخفیف در مجازات فرآیندی است که طی آن مجازات اعدام به مجازات‌های کمتر مانند زندان تبدیل می‌شود. این امر غالباً به دست قوه قضائیه و بر اثر فرجام‌خواهی اما در برخی موارد نیز به دست قوه مجریه صورت می‌گیرد. عفو نیز زمانی است که فرد محکوم کلاً از مجازات معاف می‌شود.

^{۱۰} رفع اتهام در اینجا به فرآیندی اشاره دارد که طی آن فرد محکوم پس از طی مرحله فرجام‌خواهی و مجازات، از کلیه جرائم تبرئه می‌شود و در چشم قانون بیگناه شناخته می‌شود.

^{۱۱} چنانچه سن فرد در زمان وقوع جرم مورد مناقشه باشد، مقامات باید معیارهای فراگیر و مناسبی را برای تعیین سن در نظر بگیرند و هر یک از این معیارها باید به نحوی بکار گرفته شود که فرض بر بیگناهی متهم باشد، با فرد متهم به عنوان یک نوجوان برخورد شود و اطمینان حاصل شود که وی محکوم به اعدام نخواهد شد. چنین رویکردی در انطباق با اصلی است که بر اساس آن رعایت و تامین منافع عالی کودکان باید از بالاترین اولویت برخوردار باشد. این اصل در بند ۳(۱) کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد مندرج شده است.

- در کشورهای متعددی، احکام اعدام به دنبال فرایندهای قضایی که با استانداردهای بین‌المللی محاکمه عادلانه مطابقت نداشتند، صادر شدند. بنگلادش، بلاروس، چین، مصر، ایران، عراق، مالزی، کره شمالی، پاکستان، عربستان سعودی، سنگاپور و ویتنام از جمله این کشورها بودند.
- در کشورهای متعددی، استناد به «اعترافاتی» که احتمال می‌رود از طریق شکنجه یا دیگر رفتارهای بیرحمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز به دست آمده‌اند منتهی به صدور رای محکومیت و اعمال مجازات اعدام شد. از جمله این کشورها می‌توان از مصر، بحرین، چین، ایران، عراق و عربستان سعودی نام برد.
- احکام اعدام به صورت غیابی در بنگلادش، مصر و فلسطین صادر شدند.
- احکام اعدام به عنوان مجازات اجباری در کشورهای غنا، ایران، میانمار، مالزی، نیجریه، پاکستان، عربستان سعودی و سنگاپور صادر شد.^{۱۲}
- دادگاه‌های نظامی شهروندان عادی را در مصر و پاکستان محکوم به اعدام کردند. دادگاه‌های ویژه در بنگلادش، ایران و پاکستان احکام اعدام برای افراد صادر کردند.
- مجازات اعدام برای جرایمی به غیر از قتل عمد صادر شد و بدین ترتیب معیارهای بین‌المللی در خصوص استفاده از اعدام تنها برای «سنگین‌ترین جرایم» رعایت نشد.^{۱۳}
- جرائم مرتبط با مواد مخدر: دستکم ۹۸ مورد اعدام در ۴ کشور ثبت شد: چین (+)، ایران (۲۵)، سنگاپور (۱۱)، عربستان سعودی (۶۰). این تعداد ۱۴ درصد کل اعدام‌ها را در سطح جهان تشکیل می‌دهد. در سال ۲۰۱۷ این دسته از اعدام‌ها ۲۸ درصد کل اعدام‌ها در سطح جهان را تشکیل می‌داد. اطلاعات در مورد ویتنام در دسترس نبود.
- دستکم ۲۲۶ مورد حکم اعدام در ۱۴ کشور صادر شد: بحرین (۲)، بنگلادش (۲)، چین (+)، مصر (۱۱)، اندونزی (۳۹)، ایران (+)، عراق (۱)، کویت (۲)، مالزی (۱۳۶)، پاکستان (۲)، سنگاپور (۱۶)، سریلانکا (۶)، تایلند (۳+)، ویتنام (+).
- جرائم اقتصادی از قبیل فساد مالی: چین، ایران و ویتنام
- «کفرگویی» یا «توهین به پیامبر اسلام»: پاکستان
- آدم ربایی (عراق و ایران)، آدم ربایی و شکنجه (عربستان سعودی)، تجاوز (عربستان سعودی)
- انواع «خیانت به کشور»، «اقدام علیه امنیت ملی»، «همکاری با دولت خارجی»، «جاسوسی»، «زیر سؤال بردن سیاست‌های رهبر»، شرکت در «حرکت‌های شورشی و تروریستی»، و انواع دیگر «جرم علیه کشور» صرف نظر از این‌که منجر به مرگ کسی شده باشد یا خیر: ایران، لبنان، کره شمالی، فلسطین (غزه) و عربستان سعودی.
- بسط دامنه‌ی جرایم مشمول مجازات اعدام: بنگلادش، هند، موریتانی و نیجریه (ایالت ریورز).

^{۱۲} مجازات اعدام اجباری ناقض حقوق بشر است به این دلیل که «امکان در نظر گرفتن شرایط متهم و یا شرایطی که در آن جرم به وقوع پیوسته است» را نمی‌دهد. به نقل از نظریه کمیته حقوق بشر در پرونده

Pagdayawon Rolando v. Philippines, Views of the Human Rights Committee, Communication No. 1110/2002, UN Doc. CCPR/C/82/D/1110/2002 (2004) para. 5.2

^{۱۳} همان‌گونه که در بند ۶ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی آمده است.

خاورمیانه و شمال آفریقا

روندهای منطقه‌ای

- با کاهش چشمگیر اعدام‌ها در ایران و عراق، تعداد اعدام‌ها در مقایسه با سال ۲۰۱۷، ۴۱ درصد کاهش یافت.
- مجازات اعدام در پنج کشور اجرا شد که نسبت به تعداد کشورهای مجری اعدام در سال ۲۰۱۷ کاهش ۵۰ درصدی را نشان می‌داد.
- تعداد احکام اعدام ثبت شده نسبت به سال ۲۰۱۷ افزایشی ۸۹ درصدی را نشان می‌داد و ۶۱ درصد از کل این احکام توسط مصر صادر شد.
- ایران، عربستان سعودی و عراق بزرگترین مجریان اعدام در منطقه باقی ماندند.

کشور	تعداد اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۱۸	تعداد احکام اعدام ثبت شده در سال ۲۰۱۸	تعداد افراد محکوم به اعدام تا پایان سال ۲۰۱۸
الجزایر	۰	+۱	+
بحرین	۰	۱۲	+۲۰
مصر	+۴۳	+۷۱۷	+
ایران	+۲۵۳	+	+
عراق	+۵۲	+۲۷۱	+۲۸۵
اسرائیل	۰	۰	۰
اردن	۰	+۱۶	+۱۶
کویت	۰	۳۴	+
لبنان	۰	+۵	+
لیبی	۰	+۴۵	+۴۵
مراکش / صحرای غربی	۰	۱۰	۹۳
عمان	۰	+۴	+
فلسطین	۰	۱۳	+
قطر	۰	+۱	+
عربستان سعودی	۱۴۹	+۴	+۴۶
سوریه ^{۱۴}	تأیید نشده	تأیید نشده	تأیید نشده
تونس	۰	+۱۲	+۸۹
امارات متحده عربی	۰	+۱۰	+
یمن ^{۱۵}	+۴	+۱۳	+۱۸

^{۱۴} به دلیل جنگ داخلی سوریه بین نیروهای دولتی و گروه‌های مسلح غیردولتی، امکان تأیید اجرای مجازات اعدام یا صدور احکام اعدام توسط مجاری قضایی در سال ۲۰۱۸ وجود نداشت. قابل ذکر است این گزارش مشمول اعدام‌های فراقضایی و دیگر کشتارهای غیرقانونی توسط طرفین درگیری و هم‌چنین مرگ‌های ناشی از شکنجه یا سایر رفتارهای بی‌رحمانه در زندان نمی‌شود.

^{۱۵} به دلیل بروز جنگ داخلی در مارس ۲۰۱۵، گردآوری اطلاعات در خصوص مجازات اعدام در یمن با دشواری مواجه بوده است. این احتمال وجود دارد که میزان احکام صادره و اجرای مجازات اعدام بیش از این باشد. آمارهای ثبت‌شده توسط سازمان عفو بین‌الملل، اعدام‌های فراقضایی و سایر کشتارهای غیرقانونی توسط گروه‌های مسلح غیردولتی یا مرگ‌های ناشی از شکنجه یا سایر رفتارهای بی‌رحمانه در زندان را در بر نمی‌گیرد.

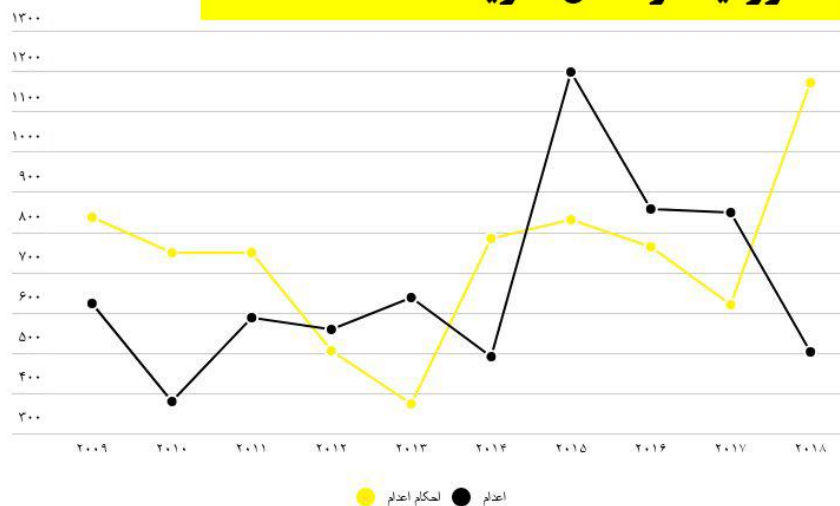
تعداد اعدام‌های ثبت‌شده توسط سازمان عفو بین‌الملل در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا ۴۱ درصد کاهش داشت و از ۸۴۷ مورد در سال ۲۰۱۷ به ۵۰۱ مورد در سال ۲۰۱۸ رسید. این کمترین میزان ثبت‌شده در منطقه از سال ۲۰۱۰ بود.^{۱۶} کاهش آمار اعدام به طور ویژه متأثر از کاهش پنجاه درصدی اجرای مجازات اعدام در ایران در پی اعمال پاره‌ای اصلاحات در قانون مبارزه با مواد مخدر و همچنین کاهش اعدام‌ها در عراق بود. طبق اطلاعات موجود پنج کشور مصر، ایران، عراق، عربستان سعودی و یمن به اجرای مجازات اعدام دست زده‌اند که این خود، به معنی کاهش ۵۰ درصدی کشورهای مجری مجازات اعدام در منطقه است. در سال ۲۰۱۸، هیچ اعدامی در کشورهای بحرین، اردن، کویت، فلسطین و امارات متحده عربی به ثبت نرسید؛ این در حالی است که همه این کشورها در سال ۲۰۱۷ احکام اعدام را به اجرا گذاشته بودند.

هنوز برخی از بزرگترین مجریان اعدام، یعنی ایران، عراق و عربستان سعودی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا هستند؛ در ایران، عراق و عربستان سعودی دست‌کم ۴۵۴ اعدام به ثبت رسیده است که ۹۱ درصد از کل اعدام‌های منطقه را تشکیل می‌دهد.

علی‌رغم کاهش اجرای مجازات اعدام، سیری صعودی در صدور احکام اعدام مشاهده می‌شود. صدور دست‌کم ۱۱۷۰ حکم اعدام، حاکی از افزایش ۸۹ درصدی صدور احکام اعدام در منطقه نسبت به سال ۲۰۱۷ است که در آن تنها ۶۱۹ مورد ثبت شده بود. مصر، هم‌چون سال ۲۰۱۷، بیشترین تعداد احکام تأیید شده اعدام را به خود اختصاص داد. نسبت به سال ۲۰۱۷ که تنها ۴۰۲ مورد حکم اعدام در مصر به ثبت رسیده بود، در سال ۲۰۱۸ با دست‌کم ۷۱۷ حکم اعدام، ۶۱ درصد از احکام اعدام صادر شده در منطقه به مصر تعلق داشت. سازمان عفو بین‌الملل معتقد است در سال ۲۰۱۸ صدها حکم اعدام در ایران صادر شده است، اما در این زمینه قادر به تأیید هیچ آمار موثقی نبود.

آمار ثبت شدهی صدور و اجرای احکام اعدام در

خاورمیانه و شمال آفریقا ۲۰۱۸-۲۰۰۹

^{۱۶} در سال ۲۰۱۰، سازمان عفو بین‌الملل ۳۷۸ فقره اعدام را در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا ثبت کرده است.

بحرین

در بحرین، پادشاه این کشور، حمد بن عیسی آل خلیفه، احکام اعدام سید علوی حسین العلوی، فدحل سید عباس حسن رضی، محمد عبدالحسن احمد المتغوی و مبارک عادل مبارک مهنا را به حبس ابد تخفیف داد. این چهار مرد به اتهام «تشکیل یک سازمان تروریستی، تلاش برای ترور فرمانده کل نیروی دفاع بحرین و دیگر اقدامات تروریستی» به اعدام محکوم شده بودند.^{۱۷} احکام اعدام، چند روز پیش از این که پادشاه بحرین در ماه آوریل دستور تخفیف در مجازات را صادر کند، توسط دادگاه نظامی بحرین تایید شده بود. در ماه دسامبر نیز حکم اعدام سید رضا خلیل جعفر ابراهیمی توسط یک دادگاه تجدیدنظر به حبس ابد تخفیف داده شد.

در اکتبر ۲۰۱۸، دادگاه فرجام‌خواهی بحرین حکم اعدام محمد رمضان عیسی علی حسین و حسین علی موسی حسین محمد را بر اساس شواهدی مبنی بر شکنجه شدن این دو مرد لغو و دادگاه عالی استیناف را موظف به بازبینی پرونده‌ها تحت یک هیئت قضایی جدید کرد.^{۱۸}

مصر

تعداد اعدام‌های ثبت‌شده در مصر از ۳۵ مورد در سال ۲۰۱۷ به ۴۳ مورد در سال ۲۰۱۸ افزایش یافت؛ تعداد احکام صادره به عدد سرسام‌آور ۷۱۷ رسید. این بالاترین آماری است که تاکنون توسط سازمان عفو بین‌الملل در این کشور ثبت شده است.

صدها تن در مصر تا پایان سال ۲۰۱۸ در انتظار اعدام بودند، اما سازمان عفو بین‌الملل به داده‌های کافی جهت ارائه آمار موثقی از حداقل تعداد این افراد دسترسی نداشته است. در حداقل ۲۸۹ مورد حکم اعدام مشمول تخفیف شد و یک محکوم به اعدام، توسط دادگاه به کلی تبرئه شد.

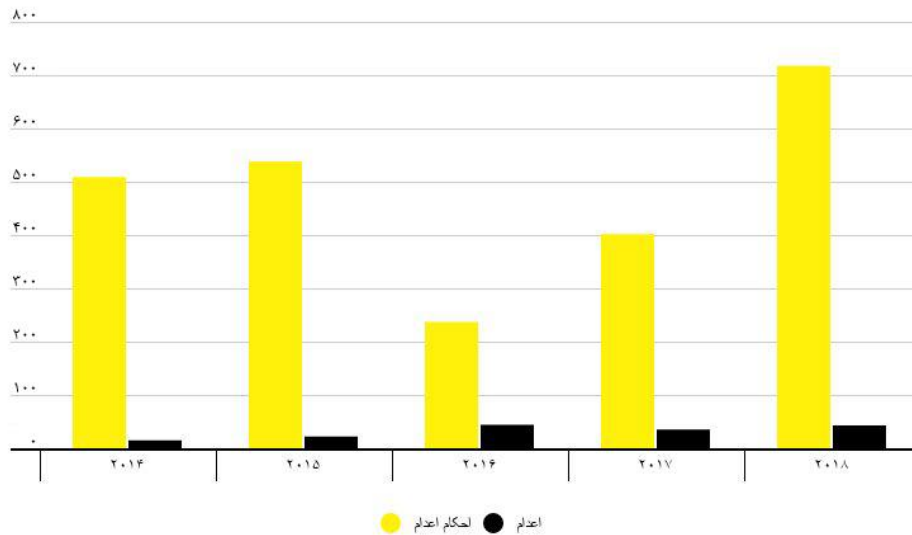
از سال ۲۰۱۴ که عبدالفتاح السیسی رییس دولت بوده است، دادگاه‌های عمومی و نظامی مصر حداقل ۲۰۰۰ حکم اعدام صادر کرده‌اند. صدور این احکام اغلب در ارتباط با خشونت‌های سیاسی بوده و طی محاکمه‌های غیرمنصفانه بر اساس «اعترافات» اخذ شده تحت شکنجه و تحقیقات ناقص پلیس صورت گرفته است. صدور احکام اعدام برای شهروندان غیرنظامی توسط دادگاه‌های نظامی در مصر بسیار رایج است. محاکمه غیرنظامیان در دادگاه‌های نظامی در مصر از اساس غیرمنصفانه است چرا که مسئولین این دادگاه‌ها، از جمله قضات و بازجوها، از اعضای ارتش هستند. این مسئولین به وزارت دفاع گزارش می‌دهند و در خصوص حاکمیت قانون و یا معیارهای دادرسی عادلانه تعلیمات لازم را ندیده‌اند. طبق یافته‌های سازمان عفو بین‌الملل، در برخی پرونده‌ها - به ویژه پرونده‌های مرتبط با جرایمی از قبیل تروریسم، تحریک به خشونت و «خشونت سیاسی» - محکومین نمی‌توانسته‌اند مرتکب جرمی که به آن‌ها نسبت داده شده بشوند، چرا که در زمان وقوع جرم، در بازداشت پلیس بوده‌اند.^{۱۹}

^{۱۷} سازمان عفو بین‌الملل، بحرین: پادشاه، چهار حکم اعدام را به حبس ابد تقلیل می‌دهد، با این حال محاکمه‌ها همچنان غیرمنصفانه باقی می‌مانند. (شناسه: MDE 11/8333/2018)

^{۱۸} سازمان عفو بین‌الملل، بحرین: اطلاعات تکمیلی: احکام اعدام معلق و دستور تجدید دادرسی صادر گردید: محمد رمضان عیسی علی حسین و حسین علی موسی حسین محمد (شناسه: MDE 11/9347/2018)

^{۱۹} سازمان عفو بین‌الملل، مصر: دو زندانی پس از محاکمه نظامی و شکنجه در معرض اعدام قریب‌الوقوع قرار دارند (خبر، ۲۷ مارس ۲۰۱۸) www.amnesty.org/en/latest/news/2018/03/egypt-two-defendants-at-imminent-risk-of-execution-after-military-trial-and-torture/

آمار ثبت شده صدور و اجرای احکام اعدام در مصر ۲۰۱۴-۲۰۱۸

در ۲۴ سپتامبر ۲۰۱۸، دادگاه فرجام مصر که مسئولیت صدور رای نهایی و غیرقابل تجدید نظر را برعهده دارد، احکام اعدام ۲۰ شهروند مصری را تایید کرد. از جمله این افراد، عبدالحلیم گابریل، یک معلم قرآن هشتاد ساله بود. ۲۰ این افراد به قتل ۱۳ افسر پلیس در جریان آن چه در میان عموم تحت عنوان «کشتار کرداسه» شناخته می-شود متهم شده بودند، واقعه‌ای که طی آن گروهی از معترضان در ماه اوت ۲۰۱۳ به ایستگاه پلیس کرداسه در استان جیزه، یورش برده بودند. در جریان محاکمه، دادگاه با استناد به دو شهادت‌نامه، عبدالحلیم گابریل را مجرم شناخت، هرچند دو شهادتی که شهادت‌نامه‌ها به آن‌ها نسبت داده شده بود، هر گونه اظهارنظری در این زمینه را تکذیب کردند.

در ماه اکتبر، ۱۷ نفر به جرم سه مورد بمب‌گذاری مرگبار در کلیسا در سال ۲۰۱۷ و حمله به نیروهای امنیتی، توسط یک دادگاه نظامی در اسکندریه، طی یک محاکمه دسته‌جمعی به مرگ محکوم شدند.^{۲۱} در ماه سپتامبر، یک

^{۲۰} سازمان عفو بین‌الملل، مصر: تایید حکم اعدام مرد هشتادساله مصری (شناسه: MDE 12/9383/2018)

^{۲۱} سازمان عفو بین‌الملل، مصر: احکام دسته‌جمعی اعدام برای قربانیان بمب‌گذاری کلیسا عدالت را به ارمغان نخواهد آورد (خبر، ۱۱ اکتبر ۲۰۱۸)

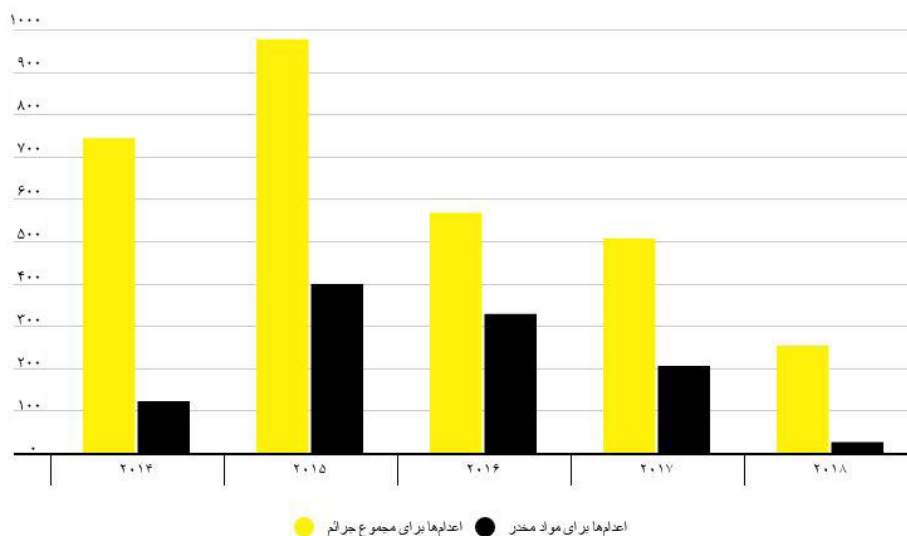
<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/10/egypt-mass-death-sentence-will-not-deliver-justice-for-victims-of-church-bombings/>

دادگاه کیفری در قاهره، در جریان محاکمه دسته‌جمعی ۷۳۹ نفر به دلیل شرکت در تحصن میدان الربا العداویه (تحصنی که در ۱۴ اوت ۲۰۱۳ با نیروی قهریه مهلک پلیس متفرق شد) حکم به اعدام ۷۵ تن داد. این ۷۳۹ معترض به اتهام کشتار ۱۷ مرد، از جمله هفت افسر پلیس و هم‌چنین «جرائم» دیگری همچون «تجمع غیرقانونی»، «تحریک به نقض قانون» و مشارکت در خشونت، به صورت دسته‌جمعی محاکمه شدند.

ایران

تعداد اعدام‌های ثبت‌شده در ایران توسط سازمان عفو بین‌الملل ۲۵۳ مورد بود که کمترین میزان اعدام در این کشور از سال ۲۰۱۰ را نشان می‌داد. این رقم که کمتر از نیمی از آمار ثبت شده اعدام‌ها در سال ۲۰۱۷ (۵۰۷ مورد) در این کشور بود، عمدتاً ناشی از اعمال تغییرات در قانون مبارزه با مواد مخدر و تعلیق موقت اجرای احکام اعدام برای جرایم مرتبط با مواد مخدر بود. این قانون که در نوامبر ۲۰۱۷ اصلاح شده بود، سقف میزان مواد مخدری را که مشمول مجازات اعدام می‌شد افزایش داد. این اصلاحیه عطف به ماسبق می‌شود و به افرادی که به دلیل جرایم مرتبط با مواد مخدر به اعدام محکوم شده‌اند امکان می‌دهد جهت تخفیف مجازات درخواست بازبینی حکم خود را بدهند.

اعدام‌های ثبت شده در ایران ۲۰۱۴-۲۰۱۸

از مجموع ۲۵۳ مورد اعدام ثبت‌شده در ایران، ۱۶۰ نفر، ۱۵۵ مرد و ۵ زن، به جرم قتل، ۲۲ مرد به جرم تجاوز به زنان، سه نفر به جرم تجاوز و قتل، یک نفر به جرم آدم‌ربایی و قتل، سه نفر به جرم آدم‌ربایی و تجاوز، یک نفر به اتهام بغی (قیام مسلحانه علیه حکومت)، ۲۵ نفر به اتهام قاچاق مواد مخدر، یک نفر به اتهام سرقت، ۱۸ نفر به اتهام «محرابه» (۱۲ نفر از آن‌ها در ارتباط با سرقت و شش نفر در ارتباط با فعالیت‌های سیاسی محکوم شده بودند)، ۱۴ نفر به اتهام «افساد فی‌الارض» و پنج نفر با اتهامات نامعلوم محکوم به اعدام شده بودند. اعدام‌ها در پی محاکمه‌های غیرمنصفانه انجام گرفتند و دست‌کم ۱۳ مورد از آن‌ها در انتظار عمومی به اجرا گذاشته شد. قانون مجازات اسلامی هم‌چنان سنگسار را به عنوان روشی برای اعدام به رسمیت می‌شناخت، با این وجود، استفاده از این شیوه در سال

۲۰۱۸ ثبت نشده است و تمام اعدام‌های ثبت شده با طناب دار اجرا شد. برخی رفتارهای جنسی رضایتمندانه همجنس‌گرایانه و هم‌چنین جرایمی با تعاریف مبهم چون «سب النبی»، «محرابه» و «افساد فی الارض» مشمول مجازات اعدام شدند.

محمد ثلاث، از اعضای اقلیت درویش گنابادی، یکی از کسانی بود که در ماه ژوئن اعدام شد. او در پی یک محاکمه به شدت غیرمنصفانه، به اتهام قتل سه مامور پلیس در جریان اعتراضات فوریه سال ۲۰۱۸، محکوم شده بود. تنها مدرک علیه محمد ثلاث «اعترافاتی» بود که به گفته وی تحت شکنجه به اجبار از وی اخذ شده بود. بخشی از «اعترافات» او در حالی که با سر باندپیچی شده و صورت و گردن زخمی روی تخت بیمارستان بود، چندین هفته قبل از محاکمه وی از صدا و سیمای ایران پخش شد. او اجازه نیافت که در هیچ یک از مراحل دادرسی به وکیل مستقل و منتخب خود دسترسی داشته باشد.

دو تن از افرادی که به اتهام محاربه اعدام شدند، زانیار مرادی و لقمان مرادی، از زندانیان متعلق به اقلیت اتنیکي کرد بودند. رامین حسین‌پناهی فرد دیگری بود که به اتهام «بغی» (قیام مسلحانه علیه حکومت) به دار آویخته شد. هر سه تن به دنبال محاکمه‌هایی به شدت غیرمنصفانه در زندان رجایی‌شهر در ماه سپتامبر اعدام شدند. آن‌ها پس از دستگیری و در دوران بازداشت، از دسترسی به وکلای خود محروم بودند و اعلام کرده بودند که تحت شکنجه مجبور به «اعتراف» شده بودند.

در قوانین ایران، زناى محصنه هم‌چنان مشمول مجازات اعدام باقی ماند. عفو بین‌الملل گزارشی مبنی بر صدور حکم سنگسار برای دو زن به نام‌های زهرا درخشانی و گلستان جنکانلو به اتهام «زناى محصنه» دریافت کرد اما مستقلاً قادر به تایید این گزارش نبود.

دادگاه‌های ویژه‌ای که جهت رسیدگی به جرایم مرتبط با فساد اقتصادی در ماه اوت دایر شدند، گروهی از افراد را که مقامات از آن‌ها تحت عنوان «مفسد اقتصادی» و «اخلال‌گر اقتصادی» نام برده‌اند به اعدام، حبس‌های درازمدت و شلاق محکوم کردند. دست‌کم سه نفر از این افراد در سال ۲۰۱۸ اعدام شدند. وحید مظلومیان و محمد اسماعیل قاسمی که متهم به اخلال در بازار ارز و طلا بودند در ماه نوامبر و حمیدرضا باقری درمنی در ماه دسامبر اعدام شدند. این افراد جزء ۱۴ نفری بودند که تحت عنوان اتهامی «افساد فی الارض» اعدام شدند. محکومان در جریان دادرسی از دسترسی به وکیل اختیاری محروم بوده، حق درخواست تجدیدنظر در احکام حبس را نداشته و تنها ۱۰ روز فرصت داشتند تا در خصوص حکم اعدام تقاضای تجدیدنظر نمایند.

اعدام افرادی که در زمان ارتکاب جرم زیر ۱۸ سال سن داشتند، در ایران افزایش پیدا کرد. هفت نفر شامل دو زن، زینب سکاوند و محبوبه مفیدی و پنج مرد، علی کاظمی، امیرحسین پورجعفر، ابوالفضل چزانی شراهی، امید رستمی و ابوالفضل نادری، در همین رابطه اعدام شدند. تا پایان سال ۲۰۱۸ دست‌کم ۸۵ تن دیگر که در زمان وقوع جرم زیر ۱۸ سال بودند در صف اعدام باقی ماندند. سازمان عفو بین‌الملل نسبت به پیشبرد الگویی نگران‌کننده در ایران هشدار داده است که در آن مقامات برای کاهش احتمال اقدامات دیپلماتیک و عمومی برای نجات جان محکومان نوجوان، برنامه‌ی اعدام را با فاصله کمی از اجرا به اطلاع زندانی و خانواده‌اش می‌رسانند.

علی کاظمی، ۲۲ ساله، در شرایط بیرحمانه‌ای روز ۳۰ ژانویه در زندانی در استان بوشهر به دار آویخته شد.^{۲۲} تعیین زمان و اجرای حکم اعدام علی کاظمی بدون اطلاع‌رسانی به وکیل وی صورت گرفت، حال آن که طبق قوانین ایران این امر الزامی بود. مسئولین زندان در مورد تاریخ اعدام، اطلاعاتی نادرست به خانواده علی کاظمی ابلاغ کرده بودند. آن‌ها در صبح سی‌ام ژانویه با خانواده وی تماس گرفته و اطمینان داده بودند که اعدام اجرا نشده است اما بعدتر همان روز ناگهان با خانواده تماس گرفتند و گفتند که فرزندشان اعدام شده است. علی کاظمی به قتل یک مرد، با ضربات چاقو در جریان یک درگیری در مارس ۲۰۱۱ محکوم شده بود؛ او در زمان وقوع جرم تنها ۱۵ سال داشت.

طبق قانون مجازات اسلامی در ایران، پسرانی که بیش از ۱۵ سال و دخترانی که بیش از نه سال قمری داشته باشند در صورت محکومیت به قتل و جرایم موجب حد می‌توانند هم‌چون افراد بزرگسال مشمول مجازات اعدام شوند. اما بر اساس این قانون، قاضی این اختیار را دارد که چنانچه تشخیص دهد متهم ماهیت جرم انجام‌شده یا حرمت آن را درک نکرده و یا در رشد و کمال عقل او شبهه وجود دارد، مجازات اعدام را با مجازاتی سبک‌تر جایگزین کند. در ماه فوریه، کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل، از این واقعیت که ایران «به مراتب بیش از هر کشور دیگری» قوانین بین‌المللی در خصوص منع مطلق کاربرد مجازات اعدام برای افرادی که در زمان وقوع جرم زیر ۱۸ سال دارند را نقض می‌کند، اظهار تأسف عمیق کرد.

پرونده ابوالفضل چزانی شراهی، نمونه دیگری از نقض فاحش قوانین بین‌المللی توسط ایران در خصوص منع مطلق مجازات اعدام برای کودکان است.^{۲۳} ابوالفضل چزانی شراهی، ۱۹ ساله، در سحرگاه ۲۷ ژوئن در زندان قم اعدام شد. او در سپتامبر ۲۰۱۴، با رأی شعبه اول دادگاه کیفری استان قم، به اتهام قتل یک مرد با ضربات چاقو در جریان یک درگیری در ۲۶ دسامبر ۲۰۱۳، به اعدام محکوم شده بود. او در زمان وقوع جرم تنها ۱۴ سال سن داشت. دادگاه به نظر کارشناس سازمان پزشکی قانونی کشور استناد کرد که در آن بدون توضیحات بیشتر اعلام شده بود ابوالفضل چزانی شراهی در سن ۱۴ ساگی از «رشد عقلی» کافی برخوردار بوده است. این رأی در شعبه ۲۴ دیوان عالی کشور در نوامبر ۲۰۱۴ تأیید شد.

رأی دیوان عالی کشور، که مورد بررسی سازمان عفو بین‌الملل قرار گرفته است، مبنی بر تایید حکم اعدام بود، با این وجود نماینده دادستان در دیوان عالی کشور، نظر حقوقی خود را مبنی بر لغو حکم اعدام ارائه و ابراز نگرانی کرده بود که کمیسیون پزشکی که رشد عقلی این نوجوان را مورد بررسی قرار داده فاقد یک متخصص روانشناسی کودک بوده است و هم‌چنین آزمایش‌ها، یک سال بعد از زمان وقوع جرم صورت پذیرفته‌اند. ابوالفضل چزانی شراهی متعاقباً درخواست اعاده دادرسی کرد. این درخواست توسط شعبه ۳۳ دیوان عالی کشور در اکتبر ۲۰۱۵ رد شد. رأی مکتوب دادگاه از سه خط تجاوز نمی‌کرد و در آن هیچ‌گونه اشاره‌ای به نگرانی‌های جدی مطرح‌شده توسط وکیل ابوالفضل چزانی شراهی و دفتر دادستانی در خصوص سن پایین او و ماهیت معیوب فرآیند ارزیابی رشد عقلی نشده بود.

^{۲۲} سازمان عفو بین‌الملل، ایران: مقامات، مردی را در شرایطی به شدت ظالمانه اعدام می‌کنند (خبر، ۳۰ ژانویه ۲۰۱۸)

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/01/iran-authorities-execute-man-in-exceptionally-cruel-circumstances/>

^{۲۳} سازمان عفو بین‌الملل، ایران: اعدام یک نوجوان، حاکی از همدستی دادگاه‌ها، مجلس شورای اسلامی و پزشکان در نقض حقوق کودکان است. (شناسه: MDE)

(13/8696/2018)

زینب سکانوند: کودک در زمان وقوع جرم و اعدام بعد از محاکمه ناعادلانه

زینب سکانوند

زینب سکانوند در اکتبر ۲۰۱۸ اعدام شد. او پیش از اعدام بارها اعلام کرده بود که قربانی خشونت جنسی و خانگی شده بود. او در اکتبر ۲۰۱۴ طی یک محاکمه ناعادلانه توسط دادگاهی کیفری در استان آذربایجان غربی به اتهام قتل همسرش به قصاص محکوم شد.

زینب سکانوند در فوریه ۲۰۱۲ در سن ۱۷ سالگی بازداشت و به مدت ۲۰ روز در بازداشتگاه آگاهی نگه داشته شد، جایی که به گفته خود ماموران مرد با ضرب و شتم او را مورد شکنجه قرار دادند تا به قتل همسرش «اعتراف» کند. زینب سکانوند در آن زمان «اعتراف» کرد که بعد از تحمل ماهها آزار کلامی و فیزیکی و رد درخواست طلاق از جانب همسر خود، با چاقو به وی حمله کرده است. او بعدتر اما در آخرین جلسه دادگاهش، وقتی برای اولین بار به وکیل تسخیری دسترسی پیدا کرد، «اعتراف» خود را تکذیب کرد و به قاضی گفت که برادر شوهرش، که به گفته او چندین بار به او تجاوز کرده بود، مرتکب آن قتل شده است. زینب به قاضی گفت که برادر شوهرش به او وعده داده بوده که اگر مسئولیت قتل را به عهده گیرد، او را خواهد بخشید (طبق قانون مجازات اسلامی، اولیای دم، این اختیار را دارند که در ازای دریافت دیه، متهم را عفو کنند).

دادگاه از بررسی اظهارات زینب سکانوند سرباز زد و در عوض، با استناد به «اعترافات» قبلی وی که بدون حضور وکیلش ادا شده بودند، حکم اعدام را صادر کرد. اگرچه او در زمان وقوع جرم کمتر از ۱۸ سال داشت، دادگاه حتی قوانین قانون مجازات اسلامی در ارتباط با محکومیت نوجوانان و اطفال را اعمال نکرد. طبق ماده ۹۱ این قانون، قضات، در صورتی که تشخیص دهند که نوجوان ماهیت جرم یا عواقب آن را درک نکرده یا این که در زمان وقوع جرم «رشد و کمال عقلی» وی جای شک و شبهه داشته است، اختیار جایگزینی مجازات اعدام با مجازاتی دیگر را دارند.

زینب سکانوند از خانواده‌ای فقیر و سنتی بود. او در سن ۱۵ سالگی به قصد ازدواج با حسین سرمدی که چهار سال از او بزرگتر بود، از خانه فرار کرد. به گفته خودش، او ازدواج با حسین سرمدی را تنها راه ممکن برای نیل به یک زندگی بهتر می‌دید. با این حال زمان زیادی از ازدواج این دو نگذشته بود که به گفته زینب همسرش آزار و اذیت کلامی و جسمی و ضرب و شتم وی را آغاز کرد. او چندین بار از حسین سرمدی تقاضای طلاق کرد، اما با مخالفت وی مواجه شد. او بارها از خشونت و آزار و اذیت همسرش، به کلانتری شکایت برد، اما پلیس هیچ‌گاه به شکایات او واقعی ننهاده. او همچنین سعی کرد نزد خانواده‌اش بازگردد اما والدینش بعد از فرار از خانه او را طرد کرده بودند.

عراق

تعداد اعدام‌ها در عراق، با دست کم ۵۲ مورد ثبت شده در سال ۲۰۱۸ در مقایسه با ۱۲۵ مورد ثبت شده در سال ۲۰۱۷، ۵۸ درصد کاهش یافت. تمام اعدام‌ها توسط دولت مرکزی عراق اجرا شدند و در منطقه کردستان عراق اعدامی صورت نگرفت. دفتر رسانه‌ای فؤاد معصوم رئیس‌جمهور وقت عراق در چندین نوبت اعلام کرد که وی «دسته‌ای» از احکام اعدام صادره توسط دادگاه‌ها را تأیید کرده است.

علی‌رغم نقض فاحش ضمانت‌های دادرسی منصفانه، اعدام گاه‌ها بیش از ده نفر به صورت همزمان اجرا می‌شد. اعدام‌ها گاهی ماهیت تلافی‌جویانه داشتند و در پاسخ به خشم عمومی نسبت به خشونت‌های تروریستی که عمدتاً گروه مسلح موسوم به دولت اسلامی (داعش) مسئولیت آن‌ها را برعهده می‌گرفت، اجرا می‌شدند. به‌عنوان مثال، پیرو اعدام‌های فراقضایی تعدادی از اعضای نیروهای امنیتی عراق که توسط جنگجویان داعش ربوده شده بودند، نخست وزیر وقت، حیدر العبادی، در ۲۸ ژوئن، خواستار اعدام فوری محکومین «تروریست» شد. وزارت دادگستری متعاقباً اعلام کرد که ۱۳ نفر اعدام شده‌اند.

تعداد احکام اعدام صادره در این کشور بیش از چهار برابر و از ۵۲ مورد در سال ۲۰۱۷ به دست کم ۲۷۱ مورد در سال ۲۰۱۸ افزایش یافت. دلیل عمده این افزایش، درگیری میان دولت عراق و گروه داعش بود. در پی این درگیری‌ها مقامات عراقی بسیاری از افرادی را که در مظان اتهام همکاری با این گروه قرار داشتند، دستگیر و محاکمه کردند. در کنار قتل، آدم‌ربایی و جرائم مرتبط با مواد مخدر، عمده این افراد به دلیل جرائم مرتبط با اعمال تروریستی محکوم می‌شدند. تعدادی زن، به ویژه از اتباع خارجی، نیز به اتهام عضویت در داعش محکوم به اعدام - شدند؛ غالباً همسر یا یکی از بستگان مذکر این زنان در مظان اتهام تعلق به این گروه قرار داشت.

کویت

در حالی که کویت، طی سال گذشته اجرای اعدام را از سر گرفته بود، در سال ۲۰۱۸ اجرای این مجازات دوباره با وقفه مواجه شد. طبق اطلاعاتی که دولت کویت در اختیار سازمان عفو بین‌الملل قرار داد، طی این سال ۳۴ حکم اعدام صادر شد که از این تعداد، ۱۴ مورد مشمول تخفیف مجازات، دو مورد مشمول عفو و سه نفر تبرئه شدند. عفو بین‌الملل صدور حکم اعدام برای قتل، آدم‌ربایی و جرائم مرتبط با مواد مخدر را ثبت کرده است.

لیبی

در لیبی، هیچ اعدامی در سال ۲۰۱۸ صورت نگرفت. هرچند در ماه اوت یک دادگاه تجدیدنظر ۴۵ نفر از حامیان رهبر پیشین، معمر القذافی را به اتهام کشتار در پایتخت این کشور طرابلس، در جریان شورش‌های ضدولتی در سال ۲۰۱۱ به اعدام با جوخه آتش (تیرباران) محکوم کرد. دفتر «هیات پشتیبانی سازمان ملل متحد در لیبی» (UNSMIL) با تأکید بر مخالفت کامل با مجازات اعدام و با اذعان به تلاش‌های دستگاه قضایی لیبی برای رسیدگی به جنایات صورت گرفته در جریان اعتراضات ۲۰۱۱، نسبت به صدور احکام دسته‌جمعی اعدام اظهار نگرانی کرد.^{۲۴}

مراکش و صحرای غربی

از سال ۱۹۹۳، هیچ اعدامی در مراکش و صحرای غربی گزارش نشده است، اگرچه دادگاه‌ها ۱۰ حکم اعدام را در این مدت صادر کرده‌اند. طبق یافته‌های سازمان عفو بین‌الملل، تا پایان سال ۲۰۱۸، ۹۳ تن محکوم به مجازات اعدام

^{۲۴} «نگرانی» سازمان ملل متحد از صدور حکم اعدام برای ۴۵ نفر از حامیان رژیم قذافی در کشتار معترضان اعتراضات سال ۲۰۱۱، لیبیا هیرلد، ۱۶ اوت ۲۰۱۸. <https://www.libyaheald.com/2018/08/17/un-concerned-by-death-sentences-passed-on-45-pro-qaddafi-killers-of-2011-revolution-supporting-protestors/>

بودند که از این تعداد پنج نفر مشمول عفو مقامات شدند.

عمان

عمان در سال ۲۰۱۸، حداقل چهار حکم اعدام صادر کرد. از سال ۲۰۱۵ این اولین بار بود که در این کشور از این مجازات استفاده می‌شد؛ هیچ اعدامی اجرا نشد. در ۱۴ ژانویه یک قانون مجازات جدید صادر شد که هم‌چنان برخی از جرایم را مشمول مجازات اعدام می‌کرد.^{۲۵}

قطر

دولت قطر به سازمان عفو بین‌الملل اعلام کرد که این کشور در سال ۲۰۱۸ هیچ حکم اعدامی صادر نکرده و هیچ‌گونه اعدامی را اجرا نکرده است. هرچند، یک خبرگزاری تونسوی در گزارشی از صدور حکم اعدام برای یک مرد تونسوی به نام فخری الاندلسی در قطر، در ماه مارس خبر داد.^{۲۶}

فلسطین

طبق آمار سازمان عفو بین‌الملل، برای اولین بار از سال ۲۰۱۵ هیچ اعدامی توسط دولت فلسطین صورت نگرفت. ۱۳ حکم اعدام در دادگاه‌های تحت نظارت حماس در نوار غزه صادر شد که در سه مورد محاکمه در غیاب افراد صورت گرفت. در ماه دسامبر، دادگاه‌ها در نوار غزه شش نفر را به جرم «همکاری با اسرائیل» به اعدام (پنج نفر با طناب دار و یک تن با جوخه آتش) محکوم کردند؛ پنج تن از این افراد فلسطینی و یک تن اسرائیلی بودند.

عربستان سعودی

سازمان عفو بین‌الملل در سال ۲۰۱۸، ۱۴۹ مورد اعدام (شامل دو زن و ۱۴۷ مرد) را در عربستان سعودی ثبت کرده‌است. از میان این افراد، ۷۱ تن اهل عربستان و سایرین از اتباع خارجی بوده‌اند: برمه (یک نفر)، جیبوتی (یک نفر)، سومالی (یک نفر)، سودان (یک نفر)، هند (یک نفر)، اندونزی (دو نفر)، لبنان (دو نفر)، چاد (سه نفر)، اردن (سه نفر)، اتیوپی (چهار نفر)، نیجریه (پنج نفر)، یمن (پنج نفر)، سوریه (شش نفر)، مصر (هفت نفر)، پاکستان (۳۳ نفر)، به علاوه سه نفر دیگر که ملیت‌شان نامشخص باقی مانده است. ۸۵ فقره از اعدام‌ها به دلیل اتهام قتل، ۶۰ فقره در ارتباط با جرائم مرتبط با مواد مخدر، یک فقره به اتهام سرقت مسلحانه، یک فقره به جرم آدم‌ربایی و شکنجه، یک فقره به اتهام اعمال تروریستی و یک فقره به اتهام تجاوز اجرا شده‌اند. مقامات عموماً استانداردهای بین‌المللی در خصوص دادرسی عادلانه و صیانت از حقوق متهمین را نقض کردند. این پرونده‌ها اغلب به طرز مخفیانه مورد رسیدگی قرار گرفته و جلسات دادگاه، به صورت اختصاری و بدون هیچ‌گونه مشاوره یا نماینده حقوقی و همچنین بدون ارائه خدمات ترجمه به اتباع خارجی در مراحل مختلف بازداشت و محاکمه برگزار شدند. احکام اعدام مرتباً با استناد به «اعترافات» متهمین صادر می‌شد که به گفته ایشان تحت شکنجه اخذ شده بود.^{۲۷}

مقامات به طور معمول خانواده‌ها را در جریان اعدام قریب‌الوقوع محکومان قرار نمی‌دادند یا پس از اجرای حکم اعدام، از اطلاع فوری به خانواده‌ها سرباز می‌زدند. در ماه اکتبر، عربستان سعودی، توتی ترسیلاواتی، یک کارگر خانگی مهاجر اندونزیایی را بدون اطلاع قبلی خانواده‌اش و بدون در جریان گذاشتن مقامات اندونزی اعدام کرد.^{۲۸}

^{۲۵} «قانون مجازات عمان با معرفی مجازات جدید برای جرائم به روز شد»، تایمز آو عمان، ۱۴ ژانویه ۲۰۱۸، <https://timesofoman.com/article/125975>

^{۲۶} «کیروان: فخری الاندلسی در قطر به اعدام محکوم شد... خانواده وی خواستار دخالت فوری مقامات تونسوی شدند» روزنامه تونس گارت، ۶ آوریل ۲۰۱۸، <https://tunisianewsgazette.com/kairouan-fakhri-landolsi-sentenced-to-death-in-qatar-his-family-calls-on-tunisian-authorities-to-intervene-urgently/>

^{۲۷} سازمان عفو بین‌الملل، عربستان سعودی: ۱۲ مرد اهل سعودی در معرض اعدام قریب‌الوقوع (شناسه: MDE 23/9381/2018)؛ سازمان عفو بین‌الملل، عربستان سعودی: فعالان سعودی با حکم اعدام مواجهند (شناسه: MDE 23/9439/2018)

^{۲۸} «اعتراض اندونزی به اعدام خدمتکار اندونزیایی توسط عربستان سعودی» نیویورک تایمز، ۱ نوامبر ۲۰۱۸، www.nytimes.com/2018/11/01/world/asia/indonesia-maid-executed-saudi-arabia.html

مقامات سعودی اعدام را به عنوان ابزاری برای سرکوب مخالفین به کار بردند. درخواست‌های مکرر مقامات دادستانی این کشور برای اعدام فعالان و علمای مذهبی شیعه که به خاطر استفاده صلح‌آمیز از حقوق خود در زمینه آزادی بیان و عقیده، انجمن‌ها و اجتماعات مورد اتهام قرار گرفته‌اند، گواهی بر این رویه است.^{۲۹} روحانی سرشناس، سلمان العوده که در سپتامبر ۲۰۱۷ به طور خودسرانه بازداشت شد، پس از آن که دادستان عمومی خواستار اعدام وی به اتهام ارتباط با اخوان المسلمین و بیانات وی در خصوص اصلاحات دولت و تغییر رژیم در کشورهای عربی شد، در خطر مجازات اعدام قرار گرفت. پنج فعال شیعی، از جمله إسراء الغمغام، نیز به اتهام شرکت در اعتراضات برای اصلاحات و حقوق بیشتر در منطقه عمدتاً شیعه‌نشین استان شرقی، به مجازات اعدام محکوم شدند.

در ماه اوت، پادشاه سعودی، سلمان بن عبدالعزيز آل سعود، قانونی را در خصوص محکومان نوجوان تنفیذ کرد. طبق این قانون، حداکثر مجازاتی که قضات می‌توانند علیه نوجوانان (افراد زیر ۱۸ سال) در خصوص جرایم تعزیری مشمول مجازات اعدام صادر کنند، ده سال حبس است. این قانون اما صدور مجازات اعدام را برای نوجوانان محکوم به جرایم موجب حد و قصاص منتفی نمی‌داند. به این ترتیب، این قانون ناقض معیارهای بین‌المللی حقوق بشر است که صراحتاً استفاده از مجازات اعدام برای افرادی که در زمان ارتکاب جرم زیر ۱۸ سال داشته‌اند را منع می‌کند. تا پایان سال ۲۰۱۸ حداقل چهار محکوم نوجوان در عربستان سعودی در انتظار اعدام بودند.

در پایان سال ۲۰۱۸، دوازده مرد اهل عربستان در خطر اعدام قریب‌الوقوع قرار داشتند. در ماه فوریه، دیوان عالی، حکم اعدام سالم الامری، محمد عطیه، عباس الحسن، محمد العاشور، طالب الحربی، حسین الحمیدی، حسین العبود، طاهر الحربی، علی العاشور، یوسف الحربی، علی المهنا و عباس العباد را مورد تأیید قرار داد.^{۳۰} کلیه این افراد به اتهام جاسوسی برای ایران و طی یک محاکمه دسته‌جمعی به شدت غیرمنصفانه به اعدام محکوم شده بودند. در ماه نوامبر، سازمان عفو بین‌الملل اطلاعاتی مبنی بر انتقال پرونده‌های این افراد از دادگاه ویژه کیفری به ریاست امنیت کشور دریافت کرد، سازمانی واجد قدرت پیگرد قضایی که مستقیماً به پادشاه گزارش می‌دهد. این احتمال وجود دارد که این ۱۲ تن به محض تأیید احکام از سوی پادشاه اعدام شوند، فرآیندی مخفی که می‌تواند در هر زمانی رخ دهد.

^{۲۹} سازمان عفو بین‌الملل، عربستان سعودی: مدعی‌العموم خواستار مجازات اعدام برای فعالان مذهبی و روحانیون است (شناسه: MDE 23/9141/2018)

^{۳۰} سازمان عفو بین‌الملل، عربستان سعودی: ۱۲ مرد اهل سعودی در معرض اعدام قریب‌الوقوع (شناسه: MDE 23/9381/2018)

**عفو بین الملل جنبشی جهانی در راه
حقوق بشر است.
بی عدالتی در حق یک فرد مساله همه
ما است.**

عفو بین الملل

info@amnesty.org

www.facebook.com/AmnestyGlobal

+44 (0)20 7413 5500

@Amnesty

گزارش جهانی مجازات اعدام

سال ۲۰۱۸

تحقیقات سازمان عفو بین‌الملل نشان می‌دهد که کشورهایی که دست به اعدام می‌زنند یک اقلیت رو به کاهش را تشکیل می‌دهند. تعداد اعدام‌ها در سال ۲۰۱۸، ۳۰ درصد نسبت به سال ۲۰۱۷ کاهش یافت و این پائین‌ترین رقم ثبت شده ظرف ده سال گذشته به شمار می‌آید. این روند متأثر از کاهش اعدام‌ها توسط برخی از بزرگترین مجریان اعدام ایران، عراق، پاکستان و سومالی است. از سرگیری یا افزایش اعدام‌ها در بلاروس، ژاپن، سنگاپور، سودان جنوبی، تایلند و آمریکا بر تحولات مثبت تا حدودی سایه انداخت. انتشار کم‌سابقه آمار رسمی توسط ویتنام، این کشور را در جمع کشورهای با بالاترین آمار اعدام قرار داد.

از دیگر تحولات مثبت، لغو مجازات اعدام در بورکینا فاسو و اعلام دستوری مبنی بر تعلیق مجازات اعدام در گامبیا و پیوستن کشور مزبور به دومین پروتکل اختیاری میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی بود. مالزی نیز اجرای احکام اعدام را به حالت تعلیق در آورد و اعلام کرد که قوانین مربوط به مجازات اعدام را مورد اصلاح قرار خواهد داد.

متن حاضر خلاصه‌ای از گزارش سالانه سازمان عفو بین‌الملل درباره مجازات اعدام طی سال ۲۰۱۸ است که به زبان انگلیسی منتشر شده است. این خلاصه علاوه بر ارائه نمایی کلی از روندهای جهانی، آمار و اطلاعات مربوط به مجازات اعدام در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا را بررسی می‌کند.

سازمان عفو بین‌الملل با مجازات مرگ در همه موارد و بدون استثنا مخالف است، صرف نظر از اینکه متهم چه کسی است، طبیعت و شرایط وقوع جرم چه بوده، فرد بیگناه است یا گناهکار و یا از چه روشی برای اعدام استفاده می‌شود.

نمایه: ACT 50/9870/2019

آوریل ۲۰۱۹

amnesty.org

AMNESTY
INTERNATIONAL

